

СТОРОЖИХА

Мама тяжко захворіла. Її повезли до міста, а ми залишились удвох.

Сидимо і тихенько рюмсаємо: від жалю за мамою, від страшної самотності, від того, що ми нікому не потрібні.

До кімнати заходить сторожиха — товстелезна тітка з завжди сердитим обличчям. Часто—густо, коли поблизу немає мами, сторожиха ловить якогось учня—бешкетника і лупцює його мокрою ганчіркою. Учні її дуже бояться, а мама свариться з нею. І ми щиро дивуємось маминій хоробрості: адже вона така маленька супроти сторожихи!

— Чого це ви соплі розвішали! — гримає вона на нас. — Отакі великі парубки, женити скоро!

"Парубки" перелякано замовкають, приглядаючись, чи не тримає сторожиха за спиною мокрої ганчірки.

Вона починає прибирати в кімнаті, а важке, наче висічене з темного каменю, обличчя стає ще сердитішим.

— І їсти дітям нічого... Тілігенція драна! — лає когось сторожиха, никаючи по закутках. Дістає пшоно, хліб, скоринки сала й довго стоїть над тим добром, скептично закопилівши губу.

Виходить так же несподівано, як і зайшла. А ми, голодні, як вовченята, дивимось на пшоно і хліб, боячись поворухнутися: нам здається, що сторожиха стоїть з ганчіркою під дверима, тільки й чекаючи на те, щоб ми полізли до хліба.

Знову в дверях — сторожиха. В одній руці — глечик, а в другій — вузлик.

Дістає по пиріжку, наливає молока:

— Їжте, кошенята!

Пиріжки з квасолею, великою та солодкою, молоко холодне і дуже смачне. Сергій присмоктується до важкої череп'яної чашки, довго сопе в неї, і пузце його росте на очах. А коли відривається, то в нього через увесь лоб — підкова з білої піни.

— Холосе! — задоволено тягне Сергійко. Оченята його стають маленькі та сонні.

Я дивлюся поверх чашки на сторожиху, що сердито чистить картоплю, вона вже не здається мені такою страшною, як півгодини тому.

Минає кілька днів. Сторожиха приходить щодня: полаяти "тілігенцію", прибрати в кімнаті, зварити нам їсти. І кожного разу приносить домашнього гостинця: пиріжок, пампушку чи корж з вкрапленим салом, що смачно хрумтить на зубах.

Іноді сідає навпроти нас, підпирає підборіддя рукою, тихенько зітхає. В такі хвилини обличчя її стає лагіднішим, не таким уже суворим, хоч я ніколи не бачив, щоб вона посміхнулася або розсупила брови.

— Забрала б я вас до моїх песиголовців, так матінка ж ваша... — сказала якось вона, і я, обпалений несподіваною пекучою тугою за мамою, за її ласкавими руками і милим, рідним голосом, не витримав — голосно схлипнув.

На мою голову лягла важка, огрубіла долоня. Нічого не говорила сторожиха, навіть не пестила, як то робила мама, а просто тримала руку на моїй голові.